

N. v. p. riad p a t. v Bratislave
 čís. 25448/III a 1925

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egy évre — — 50 K — f
 Hat óra — — 25 K. — f.
 Három óra — 13 K. — f.
 Egyes számok ára 1 korona.

TELEFON: 98

BARS

HIRDETÉSEK:

□ centiméterenként — fillér.
 Nyiltéri közlemények garmond
 soronként — fillér.
 Gyakori hirdető- és a velünk
 összekötötésben levő hird. írók
 árengedményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.
 Alapította: HOLLÓ SÁNDOR

Megjelenik:
Minden vasárnap reggel.
 Szerkesztésért felelős: A LAP KIADOJA.

A hirdetőseket, előfizetőseket s a reklamá-
 cíkat a kiadóhivatalba kérjük utasítani.
 A lap kiadója: NYITRAI és TÁRSA.

A régi illetőségek érvényéről.

Az illetőségekre vonatkozó panaszos feljajdulások úgyszólván napirinden vannak. A lapok hasábjain azonban több ízben volt alkalmam azt a gunyosan hangoztatott helytelen kijelentéseket olvasni, hogy az 1871. évi XVIII-ik törvénycikkek mai alkalmazása nevetséges, mert hiszen e törvényt az 1886. évi XXII-ik törvény hatályon kívül helyezte.

Ez az elhamarkodott kijelentés föltötte téves, ami kitűnik a következőkből:

A szóban levő 1871. évi törvény 7-ik szakasza kimondotta, hogy minden honpolgár azon község kötelekébe tartozik, melynek illetősége alatt e törvény kihirdetésekor (1871. június 10-én) áll. A törvény 18. szakasza pedig úgy szól, hogy azon esetben, melyre a fentebbi szakasz nem alkalmazható, a honpolgár azon községhez tartozik, melyben legalább két év óta állandóan lakik és adót fizet.

Ezzel szemben ma úgy az újabb 1886. XXII. t. c. alapján a prágai legfelsőbb közigazgatási bíróság közismert téves (Dérer által is azon melegeben lekritizált) elvi jelentőségű határozat szerint csak azoknak illetősége ismerhető el, akiknek annak idején a község képviselő-testülete a község kötelekébe kifejezetten felvett. Ily szerencsés honpolgár ritkább még a fehér hollónál is. És ezért van most nagy szükség a régi 1871. évi törvényre.

Igaz, hogy ezt a régi törvényt az 1886. évi újabb törvény hatályon kívül helyezte, de ennek dacára az 1871. évi XVIII. t. c. által elismert vagy annak alapján szerzett régi illetőségek igenis ma is érvényesek, ha az újabb törvények alapján új illetőség nem szereztetett. Ugyanis a régi törvény hatályon kívül helyezése helyesen csak úgy értelmezhető, hogy az új törvény kihirdetése után új illetőséget már csak az újabb törvény határozmányai szerint lehet szerezni, de szerzett jogokat az új törvény nem konfiskál, mert visszaható ereje nincs.

Hogy egy példával bizonyítsuk, felemlitem, hogy a régi ipartörvény szerint a fényképészeti ipar képesítéshez kötve nem volt. A néhány éve érvényben levő új ipartörvény ennek az iparnak gyakorlásához és képesítés igazolásához kötötte s a régi ipartörvényt hatályon kívül

helyezte. Vajjon kinek jutna eszébe a régi ipartörvény alapján iparigazolványt nyert fényképésztől utólag a képesítés igazolását kérni s nemleges esetben az illetőket iparuk további gyakorlásától eltítani?

Eppen így nem lehet megtagadni az illetőséget sem azoktól, akik a régi törvény alapján szerezték meg azt.

Még ha liberálisan hajtanák is végre az 1886. évi XXII-ik törvényt, akkor is szükség volna az 1871. XVIII. t. c.-re, mert igen sokan vannak, akiknek illetősége (esetleg atyjuk vagy nagatyjuk révén) a régi törvény alapján ma is fennáll, de az 1886. évi XII. t. c.-ben kívánt 4 évi egyhelyben lakást és 4 évi községi pótdadó fizetést igazolni nem tudják.

Kár tehát lekritizálni azt a régi jó illetőségi törvényt, melynek ma nagyon sok hasznát veszik.

Léva akciója villamos telepe önállóságának megőrzésére.

Több ízben ismertettük már a Középszlovenszkói Villamossági Részvénytársaság ama törekvéseit, melyekkel a maga számára akarja biztosítani Léva városának villamos erővel való ellátását. Léva városának 25 év óta fennálló saját villamostelepe van, mely a szükségletet eddig még mindig kifogástalanul kielégítette, ennek következtében teljesen érthető a város polgárságának elutasító álláspontja a Középszlovenszkói Villamossági Részvénytársaság itteni terjeszkedési törekvései ellen szemben.

A Középszlovenszkói Villamossági Részvénytársaság vezetőit most építi ki Újbányától Léváig, továbbá terve pedig Léva városán keresztül Oroszka községig, amely már a Délszlovenszkói Villamossági Részvénytársaság végállomása. A Középszlovenszkói V. R. T. az Országos Hivataltól engedély okiratot kért arra nézve, hogy vezetőit Léva város belterületén vezethesse keresztül. Az Országos Hivatal helyszíni tárgyalást rendelt el. Ezen a tárgyaláson az Országos Hivatal kiküldöttje, valamint az érdekeltek, így Léva városa is képviseltette magát. Léva városa tiltakozik az ellen, hogy a részvénytársaság a város belterületén keresztül építse ki vezetőit.

A város jogügyi képviselője az Országos Hivatalhoz is beterjesztett kifogásában tiltakozik az ellen, hogy a részvénytársaság vezetőit behozza a város területére és itt a fogyasztókat árammal ellátssa, mert ez veszélyezteti a már meglévő városi villamosmű szerzett jogait és érdekeit, de veszélyezteti az áramfogyasztó közönség teherbíró képességét is. Bár Léva város villamos üzemét a törvény nem sorozta a közhasznú vállalatok sorába, és mégis egy város közzüzemét alkotja, tehát haszná a város közönségének haszná, és hozzájárul a város jóvedelmének gyarapításához s mint ilyen még államérdeket is szolgál, mert minél jobban gyarapítja a város

jóvedelmét, annál kevésbé veszi igénybe a város az állami szanálási állapot, mely a városok segélyezését szolgálja.

Hogy Léva városának saját üzeme milyen kedvező feltételek mellett látja el a város közönségét árammal, kitűnik abból, hogy a lévai városi villamosmű áramegységének ára világítási célokra általánosságban 3 K. 50 fillér, az ipari motoráramé pedig 2 korona kilowatt óránként, minden korlátozás nélkül, addig a Középszlovenszkói V. R. T. a világítási áramot 4 K. 20 fillérért, a motorikus áramot pedig 2 K. 20 fillérért szolgáltatná általánosságban, de a Léva városához augusztus 7-én benyújtott ajánlata értelmében már ezt az utóbbit bizonyos időre korlátozza. Ebből is nyilvánvaló tehát, hogy a Léva városi villamosmű kedvezőbb feltételek mellett, tehát gazdaságosabban látja el villanyárammal a fogyasztókat, mint a törvény által "közhasznúnak" nyilvánított Középszlovenszkói V. R. T., így lévai terjeszkedésé nem közérdeke a lévai áramfogyasztó közönségnek. Ezen nem változtat a 612/920 sz. kormányrendelet 2-ik paragrafusának első pontja sem, amely előírja, hogy a villamos vállalat köteles a neki kijelölt területen minden fogyasztót árammal ellátni, azonban ezen joga és kötelezettsége a törvény értelmében csupán a már jóváhagyott és kiépített szakaszokra, nem pedig az újonnan építendő és még csak jóváhagyás alá kerülő részekre vonatkozik.

Léva városa tehát tiltakozását nemcsak az ellen jelenti be, hogy a Középszlovenszkói R. T. vezetőke a város belterületére is bevezetessék, de tiltakozik az ellen is, hogy amennyiben a R. T. vezetőkei a város ellenkezése dacára mégis bevezetnének, hogy jogosítva legyen ez a vállalat Léva város területén bárkinek is áramot szolgáltatni a város. illetve a városi villamosmű engedély nélkül. Ha ez mégis megtörténne valamilyen módon, csupa előrelátásból és óvatosságból Léva városa már előre is kinyilatkoztatja azt a kívánságát, hogy akkor az engedélyokiratban meg kell állapítani a fojyomadó vállalatnak a Léva városi villamosműhöz való viszonyát teljes részletességgel, mert el sem képzelhető az, hogy a vezeték kiépítési engedély a Középszlovenszkói R. T. részére akként adassék meg, hogy az áramszolgáltatás terén a városban szabad verseny alakulhasson ki. Ez a verseny a Léva városi villamosműnek tönkretételét jelentené a hatalmas részvénytársasággal szemben, mely azután egyeduralmat nyerne Léva város áramfogyasztói felett és áramszolgáltatási feltételeit saját tetszése szerint állapítaná meg. Hogyha a törvény nem is nyilvánította Léva város villamosművét közhasznú vállalatnak, közhasznúságát és közönségét mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy Szlovenszkóban egyike ama üzemeknek, melyek legelőcsőbb árammal látják el a közönséget, emellett pedig a városi hivatalokat és a város utcai közvilágítását teljesen díjtalanul látja el, ami a város költségvetésében bizonyára rendkívül jelentékeny tételként szerepel.

A lévai városi villamosműnek meg vannak a kedvező fejlődési feltételei. Ezt a fejlődést az utóbbi időben megakasztották a Középszlovenszkói R. T.-nek egymást követő ajánlatai, amelyek bizonytalanságot teremtettek folytonos tárgyalási provokációk révén. Léva városa ezen az alapon kéri az Országos Hivataltól érdekeinek megvédését, villamos üzeme önállóságának s életének megmentését.

Léva költségvetése.

Léva 1929. évi költségvetését, mivel az új vezetés még nem foglalta el helyét, az intézőbiztosi rezsim készítette el. A költségvetés képét a következő ismertetésben tárjuk a közönség elé:

A költségvetés hatalmas tételeket foglal magában, minek következtében az új költségvetésben az 1928. évi költségvetéssel szemben az összes szükséglet 8,405.042 K.-val emelkedett. A rendes szükséglet 4,760.590 K. 95 fillérben, a rendes fedezet 2,951.967 K. 60 fillérben nyert megállapítást, ennek következtében a rendes költségvetési résznek a hiánya: 1,808.623 K. 35 fillért tesz ki.

A költségvetés rendes szükségletének része a megszokott régi általános keretekben mozgó tételeket foglalja magában, míg az új tetemes beruházási költségeket a rendkívüliek rovata tárja fel.

A rendkívüli szükségleteknek összege: 9,921.629 K. 46 fillérben, a rendkívüli fedezet 9,805.284 K. 33 fillérben nyert megállapítást, így a rendkívüli költségvetési résznek a hiánya: 116.345 K. 13 fillér, amivel az **összes költségvetési hiány** 1,924.968 K. 48 fillérre emelkedik.

A hiány fedezésére kétszáz százalékos pótdát kivételét határozták el, ami 725.218 K. 60 fillér fedezetet nyújt. A még fedezetlenül maradó 1,199.749 K. 88 fillérre a város az Országos Hivatal kezeltése alatt álló **állami szandális alaptól fog kérni fedezetet.** (A múlt évben a kért összegnek egyharmadát utalta ki a szanalási alap.)

A költségvetés rendkívüli részében a következő jelentősebb tételek szerepelnek: A városi uszoda és fürdő kibővítése 110.000 K. (kölcsonból). Járási székház építése 1,500.000 K. (kölcsonból). Városi cselédlakások kibővítése 40.000 K. (kölcsonból). Léva város új vízszintes és magassági felmérése — kölcsonból — 120.000 K. A város vízvezetési és csatornázási terveinek elkészítése — kölcson utján — 100.000 K. A városi tűzoltóság részére szükséges motorfecskendő beszerzése, amely utca öntözésre is alkalmas lesz és tűzoltó szerkocsi 145.000 K. (kölcsonból). A meglévő városi aszfaltjárda és átjárók megjavítása — kölcson utján — 500.000 K. A városban újonnan épült telep utcáinak

aszfaltjárdával való ellátása — kölcson utján — 2,000.000 K. Mángorló köz kisajátítása — kölcson utján — 100.000 K. Major alatti hét utcának kikövezése — kölcson utján — 1,255.000 K. A városi keramit ut javítása, a Stur utca aszfaltozása és a vasuti fűtőház előtti utszakas újra burkolása — kölcson utján — 700.000 K. Malom téren új Perec-híd építése — kölcson utján — 160.000 K. Kálnai utcai két híd átépítése — kölcson utján — 50.000 K. Az épülő polgári iskolához ötven százalékos hozzájárulás (meglévő összeg 410.684 K. 07 f. + 513.862 K. 39 f. újabb kölcson — 924.546 K. 46 f. Városi mérnöki hivatal felszerelése és berendezése 15.000 K.

A költségvetés rendes részének jelentősebb címei a következő tételeket mutatják: Központi igazgatás: szüks. 1,272.403 K. 11 fillér, fedezet 287.629 K. 51 f.

Városi vagyon szüks. 11.174 K. 95 f., fedezet 54.261 K. 75 f.

Városi épületek: szükséglet 602.565 K. 80 f., fedezet 539.357 K. 77 f.

Földek: szükséglet 13.200 K., fedezet 65.169 K. 70 f.

Villanytelep: szüks. —, fedezet 60.000 K. Részesedés az állami adókból: szükséglet —, fedezet 148.266 K. 65 f.

Helypénz és illetek: szüks. 55.065 K. 93 f., fedezet 543.900 K.

Közegészségügy: szükséglet 396.015 K. 39 f., fedezet 189.377 K. 38 f.

Kulturügyek: szükséglet 301.916 K. 32 f. fedezet 24.744 K. 07 f.

Közbiztonság: szüks. 449.429 K. 60 f., fedezet 29.160 K. 10 f.

Utak: szüks. 1,207.542 K. 42 f., fedezet 345.587 K. 52 f.

Szociális gondoskodás: szüks. 192.285 K. 96 f., fedezet 12.418 K. 85 f.

Élőre nem látható bevételek (amelyben benne foglaltatik a múlt évi pénzmaradvány is) 490.574 K. 79 f.

Az 1929. évi költségvetés keretében szükségeltető kölcson összege: 9,273.684 K. 07 fillér, mely mindenesetre a költségvetés legszomorúbb adata.

□□□□□

Reflexiók a poricsi házbeomláshoz.

A napilapok már bőven pertraktálták a poricsi katasztrófát. Illetékes faktorok föl a parlamentig foglalkoztak is vele és ígéretek hangzottak el, hogy a legszigorúbb rendszabályokat fogják életbe léptetni, hogy hasonló események ne sűrűsödjön többé a társadalom, már amennyire katasztrófák egyáltalán teljesen kiküldhetők.

E rövid cikk keretében szerényen megpróbáljuk a válaszadást, hogy mi is lehetett az oka a házbeomlásnak? A katasztrófával járó lelki megrázkódtatás első óráiban mindjárt ráfogták, hogy rossz volt a beton, rossz volt a cement stb. stb. Ezek a sebtiben támadt indoklások mind-mind oda tendáltak, hogy a katasztrófa bekövetkezését egyetlen egy ható okkal megmagyarázhatjuk.

Mint a természetben lazajló eseményeknek sohasem egy izolált szülőke a létrehozója, úgy elmondhatjuk bátran, hogy a poricsi betonepület beomlását is — már amennyire innen távolból következtetni lehet — az egy időben egy helyen összegyűjtő káros okok egész láncolata idézhette elő.

Ma már közsímet dolog, hogy nincs a technikai alkotásoknak olyan tere, ahol a beton, jelesen a vasbeton, — eme minden formára alakítható és mindenféle statikai erő behatások fölvetelére alkalmas, a lehető építési anyag — alkalmazást ne találja. Csatornák, kutak, hidak, épületek alapzatai, padlók, oszlopok, nyílások fölötti u. n. kiváltások, erkélyek, terraszok, tetőszerkezetek, hajók, boros hordók stb. mind-mind kiváló tárgyai a vasbeton építkezésben. Ámde amennyire sokféle és eredményes a beton illetve a vasbeton alkalmazhatósága, annyira gondos elkészítést is igényel. Ismeretes ugyanis, hogy a beton alkotó elemei: kavics, homok, víz és egy bizonyos arányban hozzákevert cement. A beton elkészítése úgy történik, hogy a kavicsot és homokot (homokos kavicsot) a hozzá megfelelő arányban adott cementtel úgy összekeverik, hogy ez a keverék egynemű anyag képét mutassa; ekkor vizet öntenek hozzá és újra gondosan összekeverik. Az így nyert keverék: nyers beton. A nyers betont lehetőleg azonnal egy már előre elkészített deszkaformákba az u. n. zsalukba helyezik, ahol sulykolással összedöngölik. Erre a döngölésre azért van szük-

FATALISTA.

(Folytatás.)

Imre szája széles mosolyra nyílt. Kétkedtet abban, amit most Manyó mondott. Ő még eddig soha senki sem értette meg!

— A maga fatalizmusa egy természetes folyamat. De mindjárt nem lenne az, ha nem tulajdonítaná sorsának folyását valami felsőbb hatalomnak. Maga olyat vár az élettől, amit az soha, senkinek nem adott: igazságot.

— Maga látott egy lányt palotában, aki nem lehetett a magáé, mert maga koldus. És most ezért zúgolódik az élet ellen. S azért, mert egy lány szereti magát; jobban, mint maga őt — s akinek lelkét még nem jutott észbe kutatni, azért hívja magát fatalistának! Hát ha ép ez a lány az, akit maga keres? Csakhogy az erdtől nem látja a fát?

— Pedig nézze csak, milyen egyszerű a megoldása mind a kétfőnek. Itt nem a sors dominál, hanem az élet. Egy nagy világgézés utáni új élet. A nő, a férfi, a gondolkodás más ma a rádió korszakában. Új renaissance van most. A nőnek ma igényei vannak. S maga ezt nem tudná megadni annak a nőnek, akit lehozna a csillagokból... Maga nem tudná biztosítani azt, amit ennek a nőnek szülői otthona adott! S magának a szerelme tényleg örülten komikus lenne... Ha csak... Node, maga ettől az élettől nem várjon romantikát, míg benne él ebben az újjászületésben!

— S az a „másik” lány... Azt nagyon helyesen rendelte magának a „sorsa” — mondta Manyó szomorúan, halkán sóhajtozva... Annak a lánynak a hűsége elkíséri magát ebben a rohanásban, a fékevesztett fejlődésben. S ott lesz akkor is, ha a jelen társadalmi, politikai, gazdasági eltérések, érdekek kismulnak, kiegyenlítőd-

nek... Akkor fogja csak tudni, hogy ki az magának, aki a jóból is jussot kér... Nem is kér. Ő boldog lesz úgy is...

Ránézett Imrre. A fiú komoly volt. „Te proféta vagy!” — gondolta. — Téged csak én tudlak megérteni! Jöjj, légy „te” az enyém!” — Gondolta. De nem mert kimondani. Ez helyet átkozott józanul ezt mondta a lánynak:

— Manyó magának tökéletesen igaz a van...

Miért nem? Hitte, hogy ez a lány ugyanazt látja, amit ő. Csak, hogy ez életnek nevezi azt, amit ő sorsnak hív. A különbség csak az, hogy a „sors” egyéni, az „élet” tágabb fogalom. De sok sors: egy élet.

S vajjon milyen filozófiát ad az élet? — Látta. Manyó elmondta neki. Igen, de vajjon önmagáról is így gondolkodik? Megkérdezte tőle:

— És magának, Manyó, nincsen története?

— Nincs... — és nevetésében benne volt a megbocsájtás a vakmerőségért, hogy Imre az ő titkát kutatni merje. — A nő életében rendszeresen kevesebb történet van, mint a férfiéban. Csakhogy ezek mélyebbek, igazabbak...!

— Nekem... — folytatta s ragyogó arca Imre arcába mosolygott — egyszer volt... hol nem volt... Aztán még egy volt és azóta nincs több!

Ez a lány a testvére akart lenni ennek a fiúnak s úgy érezte, hogy ez több. Csakhogy közöttük állt az a bizonyos „igény”, amiről a mai nő nem mond le. Miért? Azt is megmondta Manyó. — Mert: aztán jön a megbánás, veszekedés, kiabrándulás s a válás... ez a mai kor! — Meg aztán... közöttük áll az a „másik” is, akit Imre hálás szíve szeret.

De hát honnan jött rá, hogy szerelmes? — Asszociálódott az angol nő szerelme, aki a végéigénynek praktikus tanácsokat ad. Ő is ugyanezt tette — Imrének.

A fiú kibámult az ablakon. A fehér függönycsipkén át már látni lehetett a magyar reggelt, amint ott kint világgosodott... A vendégek még énekeltek. Janinak az apja áthajolt Manyóhoz és Imréhez:

— Miért nem énekeltek? — kérdezte. Manyó mondott valamit, Imre nem is felelt. Szavát úgy is elnyelte volna a zaj. Beteg volt. Elkapta a báránnyimlőt! — Ilyen hamar? Miért ne? A közös sors, szenvedés, öröm hamar kovácslósá össze a párokat. S az erdő, a rokonlélek megértése, egymásra-találás nem elég? — Imrét nem érdekelték már a körülötte történet dolgok. Csak Manyó lelke röpködte körül.

— Egy lélek, aki úgy látja az életet, mint én! — Ujjongott a lelke. — Egy lélek, aki megért, együtt érez velem! „Velem sír és velem nevet...”! Hiszen ezt kerestem én!

És itt van a maga tökéletességében. És „Lillával” mi lesz?

A vendégek cihelődtek. Feltört a búcsúnóta:

„Nem, nem; nem, nem, nem
Nem megynük mi innen el:
Mig a bázigazda minket
Bunkós bottal ki nem ver!”

Erre aztán Manyóka is felkelt. Kereste a kabátját. Imre segített, mikor magára vette. S mig a többiek búcsúztak, ők a háttérben még beszélgettek apró dolgokról.

— Ho! nap elutazom — mondta a fiú.

— Hová?

— A hegyek közé...

A lány elhallgatott. Imre újra kezdte:

ség, mert abban a pillanatban mikor a homok—kavics—cement keverékhez vizet adunk, megindul a cement által létrehozott kémiai u. n. kötési folyamat, mely az egész keveréket szilárd, kőszerű anyaggá alakítja, de ez az anyag csak akkor alakul át igazán szilárdan tömör mesterséges kővé, ha az egész keveréket mindjárt az összekeverése után a végleges helyén jól összedöngöljük. Mert ez által a fönt említett kémiai folyamat alatt szakszerűképen keletkezett gázbuborékokat a betonból kiűzgetjük és ezzel megakadályozzuk azt, hogy a beton az esetleg bennmaradó gázbuborékok következtében lyukacsossá váljék és ezzel egyuttal a szilárdsága is tetemesen lecsökkenjen. Az így elkészített: agyagmentes homokos kavicssal összekevert friss, jó minőségű (nedves helyen sokáig nem állott) cementnek vízzel való összekeverése és az egésznek jól erős összedöngölése — adja a jó, külső erők behatásának ellentálló betont. A beton, mint mesterséges kő és mint minden kőzet különösen alkalmas nyomó erők fölvételére. Már most mi a vasbeton? Ha a még híg, nyers betont olyan deszkaformákba (zsakukba) öntjük, amelyekbe előzőleg hosszúszerű u. n. gömbölyű vasakat, röviden gömbvasakat (drótokat) helyezünk el megfelelő számban és vastagságban, hossz és keresztirányban is és a híg nyers betont ezután döngöljük össze: szóval, ha a betonba drótok is kerülnek — nyerjük a vasbetont. A vasbeton már nemcsak a nyomó erők fölvételére különösen alkalmas, hanem a benne elhelyezett gömbvasak (drótok) ellentállanak a húzófeszültségnek is, sőt az esetleges hajlításnak, nyírásnak és csavarásnak is. A jó vasbetonnak kritériuma az, ha a jól elkészített betonhoz a benne levő megfelelő vastagságú és számú gömbvas (drót) jól hozzátapadt; ez pedig csak akkor következik be, ha a deszkaformákba elhelyezett gömbvasakat még mielőtt a nyers betont ráöntենék, előbb jó sűrű cement-lével (viz, homok és cement keveréke) körülvesszük és csak aztán ágyazzuk be a betonba. Messzire vezetne mindazt e helyen elsorolni, mennyi mindenféle föltétel szükséges ahhoz, hogy egy vasbetont építmény rendeltetésének megfeleljen. De az bizonyos, hogy az egyszer szakszerűen elkészített vasbetonnal ma már talán más építési anyag nem igen veheti föl a versenyt.

Megemlítem még, hogy a jól összedöngölt beton illetve vasbeton összedöngölésétől számított négy hét múlva éri el teljes szilárdságát. Előbb nem szabad a deszkaformákat (zsakukat) kivenni alóla; azaz, hogy csak nem lenne szabad!

Már most kérdezzük, mi lehetett a poricsi beton-ház beomlásának az oka. Ismétlem, amit már ez írás bevezetőjében is elmondottam, hogy nem valószínű az a föltevés, hogy a poricsi katasztrófát, mint általában a hozzá hasonló katasztrófákat egyetlen egy, izolált ok hozta volna létre. Hibák történéthettek már a méretező (számitási) műveleteknél. Kisebb működő terheléseket vehettek föl a számitás alapjául, mint amennyi de fakto hatott az építés vége felé. Kisebb lehetett a talaj ellenállása és valahol az alap besüllyedt, vagy betörtött az altalajba. Az alkalmazott homokos-kavics talán nem volt eléggé agyagmentes, amely körülmény azután a beton szilárdságát lecsökkentette. Talán nem volt jó, vagy kevés volt a cement valamelyik pilérben vagy gerendában és így a beton nem keményedett meg eléggé. Talán túlságosan takarékoskodtak a betonba helyezett vasal és ez a gömbvas nem is nagyon tapadt hozzá a betonhoz, mert esetleg nem vették körül eléggé jó cement-lével. Talán valahol nem döngölték eléggé össze a betont. Talán túlságosan korán szedték ki valahol a deszkaformákat a vasbeton alól. De az is lehetséges, hogy bekövetkezhetett az építésnek egy olyan fázisa, amikor a sors egy különösen kiferkészhető szeszélye folytán építési anyagok és esetleg élő munkaerők a katasztrófát megelőző pillanatban éppen olyan alkatrészen az épületnek tömörültek össze, ahol talán az előbb említett lehetséges káros okok közül már néhány amúgy is létezett és ez az élő-munkaerőknek és anyagoknak talán csak pillanatnyilag egy kritikus helyen való peches összehalmozódása megadta a végső lökést a katasztrófaéhoz.

E lap kerete szűk ahhoz, hogy mindezt elmondhassuk, amit e tárgyalásban kifejteni lehetne. Azonban igen nehéz matematikai, fizikai és kémiai vizsgálat kell majd ahhoz, hogy a katasztrófa tényleges okait kimutathatni lehessen. Úgy érzem, hogy e tárgyban talán még a pszichológiai vizsgálatnak is hely jutna.

Ing. Ehrenfeld Nándor.

Különfélék.

HALOTTAK ESTÉJÉN.

Az égen és földön ezernyi imbolygó fény lobog. A földön az emberek, az égen az Isten gyújtotta meg a ragyogó mécsket.

Halottak estéje van. Az ég kéksége enyhé békét helve borul az ünneplő temető fölé. A halál örök békéjének hangulata lebeg az ősz hervadásán és az emberi szivekben halkán fölmuzsikálnak az emlékek, ezek a meg-meg csillogó kedves kapcsok, melyek a temető csendes lakóit összekötik az élőkkel.

Az ősz, ez a mélabús piktör észrevétlen keveri palettáján az elmúlás szordinos színeit, melyek úgy ringatják a lelket, mint a csendesen neszelő szellő a pirosba sárguló árva leveleket a fán. Ki veszi észre halkán sirdogálókat halodásuk fölött? Az emberi lelkek is ilyen bánatosan ringanak halotlak estéjén, mint a fíradt őszi levél a fán... Halkan zokogó fájdalom vibrálnak keresztül az emberek és olyan jól esik az, ha van kiért fájjon a szívünk. Élő vagy halott, olyan mindegy, csak legyen ami betöltse a szívet, mert az üres szívet nem deríti föl a szeretet és jószág melege soha sem. Nemzeti hőseink emléke mindég megdobogtatta a magyar szíveket.

Nehéz szívvel áll az emberek sokasága most is a lévai temetőben egy szürke obeliszk előtt. Hosszú sír-domb fejjénél áll az emléke, lobogó gyertya-fények világa ragyog a síron, mint néma lakóinak lelke az emberi emlékekben. Diszes koszorúk eltakarják az obeliszk betűit, csupán egy sor fakó aranya csillog keresztül az alkony borulásán, de ez az egyetlen sors elég ahhoz, hogy tündöklő fényt árasson magja körül.

„Csatájuk a védelmezett népjog csatája volt...” így szól ez a sor.

Az ősi szellő bele sír a lelkek meghatódsába és egy koszorún meglübben a fehér szallag. Aranyos betűk csillámlanak föl rajta egy pillanatra s most elolvasható a fölírás ezen is:

„A szabadságharc vértanúinak — Léva magyarjára!”

Egy másik koszorú szallagján a „lévai magyar munkáspárt” szavak vehetők ki.

A gyertyák lobogó lángja pirosuló enyhé ködfátyolba olvadva emelkedik az ég felé és

— Örülök, hogy megismertem magát, Manyó!

— Miért?

— Nem tudom. Jólesett az őszinte csevegése...

A lavina megindult. Mindenki az ajtó felé tartott. Még az udvaron is búcsúzkodtak. Manyó is hivatalosan elvált a háztól. Imre vele ment. Ju'iskákék is erre jöttek Aranka-val. A tanáról egy csoport öket is elkísérte. Mikor elváltak, Manyó azt mondta Imrének:

— Az erdőt, a hegyeket csókolja meg helyettem; ... s hirtelen elfordult.

Apró kis bogár ment a szemébe...

A kiserők megindultak vissza a tanya felé. A hús, haramos raggel Imrét is kijózanította egészen. A szíve nyitva maradt (tán kirepült belőle valami?) s most már meg látta a hajnalit Megölette az aranylő búzakalásztengert, a két búzavirággal — a halálös-hűség szimbólumával együtt... Úgy érezte, hogy a reggelenk illata van. Tei tudóval szívtá magába a balzsamot, a portalan levegőt. — S megkacagatta azokat akik vele mentek.

Híszon mindenben benne volt egy fogalom: Manyó...

Bent a tanyán, Jani apja, meg egy elázott nagybácsi, még mindig iszogattak. De már a borhoz vizet öntöttek, pedig bort akartak. Ebben a mámorban szólt Imréhez Jani apja:

— Te Imre, neked csak egy szót kellene szólnod Manyóknak és átszökne veled a Felvidékre!

Imre a lányra gondolt, azt látta maga előtt s mosolygott... (De azért már túl volt a bárányhimlőn) Az a kis út visszafelé bután kijózanította. Először kereste a szava-

kat, hogy mit mondjon. Végre elütötte az egészet úgy, hogy kitért az egyenes válasz elől.

— Csak nem akar megházasítani engem a bácsi?

Nem. Dehogy akarta. Azt felelte erre az öreg:

— Csak azért mondom, mert nagyon megértettétek egymást...

Imre vállat vont. — Mi elintéztük egymás sorsát. Szét kell válnunk, ezt mondja az ész, — mint két hyperbola-pályán rohanó égitestnek. Miért? Mit tudom én?

Sorsom... Sorsa...

Kedves emlék.

Imre mély álomból ébredt. Talpra ugrott. A kúthoz ment és jól megmosdott a jég hideg vízben. Utána nyoma sem volt az éjjeli murinak. Újra erős volt és úgy vágott neki az útnak, mely még előtte állt.

Estére otthon akart lenni.

Kocsin mentek az állomáshoz. A vén gebék ki voltak cserélve fiatal, tüzesvérű csikókkal. Félórai repülés után megérkeztek az alföldi kis falu apró állomására.

A vonat éppen őt várta csak. A két jóbarát összeültek, aztán Imre a géppárpára pattant.

— Elj boldogul! — búcsúzott Imre.

— Isten veled! — mondta a másik jó barát, Jani.

A vonat úgy indult meg, mint aki zsákmányt ragadott el. S aki benne ült ez a vendiák, beesett az ablakmelletti ülésbe s úgy nézte fájó szívvel ezt a végtelen egyformaságot, búzakalásztengert, mely aranyat ringatott kalászáiban. S az alföldi nap égettön tüzte le minden porszemre a csókját.

Úgy érezte Imre, hogy a Nagy Alföld sóhajtását hordja kebelében s hogy ő most

addig, míg a határig ér — egy megtestesült fájdalmas hördülés. Nem jó az, ha az embernek egyszerre két hazája van...

Estére hazaért a kis felvidéki városkába. Három napig pihent. Harmadnap levelet akart írni annak a lánynak, akiről azt hitte, hogy ezt neki rendelte a sorsa.

Háromszor belekezdett. Negyediket másolta... És közben mindig az a „másik”, az erdélyi lány volt az eszében. Az új élet dogmája összehozta őt Manyóval; a régi sorsa pedig a másik lányhoz kötötte a lelkét.

Nagy baj az, ha egy szív egyszerre két lányt szeret!

Imre csak irt... irt... Míg egyszer csak a sorsnak bús embere megszűnt írni. Közéből kifordult a toll. Ráborult az asztalra és nem tudott írni tovább. Mert a szíve két-felé szakadt...

Szegény Imre!

A sors így bánt azzal, akit a tenyerén hordozott. Talán azért, mert kételkedni mert benne s hitelt adott az új életnek is, amit Manyó hozott? — Új kellett neki! — Mert ott... lent, délen... két sötét szemből kihullott két nehéz igazgyöngy érte...

De azért Imrének mégsem lett volna szabad meghalnia!

Híszon életében még sohasem volt igazán boldog. S hogy előbb meghaljon, mielőtt egyszer igazán boldog ne lett volna — azt még a jó Isten sem akarta. — Vagy tán éppen ez benne a tragikum? — Haha! Pedig, hogy bizott abban, hogy addig nem halhat meg, míg nem lesz egyszer nagyon, nagyon boldog!

A sors pedig még azt is megtagadta tőle, hogy úgy haljon meg, mint ahogyan egy igazi vérbeili fatalistához illik!

Prelec Sándor.

nehézé teszi a levegőt. Betölti színével és illatával a temetőt, mint az emlékezés kegyelme a magyar sziveket, melyek fényel és virággal hintették be halottak estéjén a nagyszálló szabadsághősök soha el nem múlt emlékeit.

— A jubileumi ünnepélyek Léván.

A csehszlovák köztársaság alapításának első decenniumát Léván szintén megünnepelték két napon keresztül. Szombaton zajlottak le az iskolák háziünnepélyei diákszereplőkkel és a tanárszónokok magyaroktól a nap jelentőségét. Szombaton este a Köztársaság teret kivilágították, az üzletek kirakatait sok helyen feldisznították és a köztársasági elnök képével látták el. A városába és a vigadó erkélyét zöld galyakkal és kis zászlókkal díszítették fel. A városába homlokzatán és a tanítóképzőn a köztársaság alapítására vonatkozó évszámok villamos égőkből voltak megkonstruálva. Hét órakor a laktnyárból felvonult a tátrai 7. gyalogezred itt állomásozó zászlóaljának lampiónos menete, mely a város főbb utvonalaának bejárása után visszavonult kiindulási helyére. Azután a városi színházban műsoros ünnepi akadémia volt, melyben dr. Kollék Alajos akadémiai tanár Pozsonyból, mondott beszédet. Vasárnap délelőtt a Köztársaság téren tábori szemtente volt, ahol a szomszédos szlovák községekből is számosan vettek részt. Itt folyt le a katonai paradé is, valamint az ujonc katonák eskütétele. A felállított szónoki emelvényről Ravasz István óharsí esperesplebános és Pabyska Ferenc képezői tanár, a járási Közművelődési Egyesület titkára mondottak beszédeket. Az ünnepélyt a katonaság díszmenete rekesztette be. Délben a Vigadóban társasébed volt. A kálváriai mágyaégetés az esős idő miatt hétfőn este elmaradt. Vasárnap délelőtt Garamszentenedekben a szlovák néppárt rendezett jubilaris négygyűlést, melyen Bucek Mátyas ottani esperesplebános és Mach Sándor titkár beszéltek a nap jelentőségéről. Délután Garamkovácsiban rendeztek négygyűlést. Utána főkeresték a temetőben eltemetett legionáriusok sírjait. Garammétében a jubileum alkalmából műkedvelői színelőadászt rendeztek. Október harmincadikát, a túrócszentmártoni deklaráció tizedik évfordulóját a lévai szlovák társadalom szintén megünnepelte.

— **A vasárnapi (nov. 11.) kulturális iránt,** mely a városi színházban lesz megtartva, Jankovics Marcell írta, a pozsonyi Toldy-Kör elnökének és Adler Emilének részvételével, meleg érdeklődés nyulvánul meg, mert mindenki érzi, hogy ritka műveltségben lesz része. Jegyek előre válthatók Farkas Pénesnél (Lévai Takarékbank).

— **Megkezdtek a városi múzeum rendezését.** A város hatósága elrendelte, hogy a Nécsey József jóindulatából a város közönségének juttatott műtárgyak a székház második emeletén levő közkönyvtári teremmel szomszédos helyiségben elrendeztessenek. Az intéző biztos a rendezéssel Kriek Jenő volt állami tanítóképző intézeti igazgatót bízta meg, akit egyben felkért a helyiség kellő bebutorozása iránt teendő sürgős javasítástelre. Felhívta ugyancsak e tárgyban a városi titkárt (tanácsnok), mérnököt és városgazdát, hogy a berendezés körül intézőkedéseket saját hatáskörükben haladéktalanul fogantassanak. — Amint értesülünk, a munkálatokat a rendezéssel megbízott igazgató a hét folyamán megindította. A múzeum fel fogja ölelni a nemes adományozó, Nécsey József prehistorikus-néprajzi-könyvgyűjtés és képkollekcion túl a város levéltár anyagát is. Továbbá úgy tervezi, hogy a muzeumi könyvtár a rövidesen szintén szervezésre kerülő hivatalos közkönyvtár mellett egy önálló intézményt alkosson, ahová olyan nyomdarműveket soroltassanak, melyek a közkönyvtárak anyagának szórakoztató és oktató céljain túl az általánosabb szellemi szükségletek kielégítését szolgálhatják. — A közel száz darab festmény a terem dimenzióit túlhaladván, ezuttal még nem kerülhet teljes egészében kiállításra. A néhai Nécsey István festőművésznek a város tulajdonába jutott ezen alkotásai egyébként rekonstrukciót kívánnak. Ezen művészi és konzervatív muzeológiai munka elvégzésére sikerült megnyerni

városunk fiát, Szalay Fál festőművészt. Igérete az, hogy a jövő nyáron a szükséges munkálata huzamosabb időt fog körülnyben töteni. A rendezést intéző igazgató, Nécsey József beleegyezését a néhai fia művészhatyatkának fentemített átdoigozására is kieszközölte.

— **Szülő Géza,** dr. az orsz. ker. szocpárt elnöke, nemzetgyűlési képviselő, értesülésünk szerint a jövő hét folyamán látogatást fog tenni a lévai pártkörzetben, mégpedig Léva, Zseliz, Nagyszálló stb. helyicsoportjait keresi fel.

— **Katalin-estély.** A Lévai Iparos Olvasó Kör f. hó 24-én a városi színházban színelőadással egybekötött nagy Katalin estélyt rendez. Ez alkalommal színe fog kerülni dr. Kersék János 3 felv. népszínműve *A kis cseléd.*

— **Eljegyzés.** Deutch Olga és ing. Kovács László jegyesek. (M. k. é. h.)

— **Eljegyzés.** Runna Ionkát eljegyezte Kopaniczky József Léván.

— **Eszküvő.** Nyilas Aranka és Simko György ma, d. u. 4 órakor tartják esküvőjüket a lévai r. k. templomban.

— **A jubileumi amnesztia végrehajtása a komáromi törvényszék fogházában.** A komáromi államügyészséghez érkezett jubileumi amnesztia vonatkozó rendelet alapján október 28-án hirdették ki az amnesztiát a komáromi fogházban tíz fogház büntetését kitöltő egyen előtt, akik közül az egyik politikai bűnös volt, a többi kilenc pedig közönséges büntetért volt elzárva. Az amnesztiarendelet értelmében csak a máximalisan négy hónapi fogházbüntetéssel sújtott bűnösök kaptak amnesztiát és azok, akik ennek megfelelő pénzbüntetésre voltak ítélve. Az amnesztiarendelet következtében a köztársasági rendőrvény 11. szakasza ellen vétetett egyének ellen a folyamlatban levő pereket pertörlés útján elhagyják. Az amnesztia rendelet által szabadlábra helyezett foglyok előtt Moess Géza vezető államügyész beszélt a nap jelentőségéről, megígértette velük, hogy ezental a társadalomnak megbízható tagjai lesznek. A kiszabadult foglyoknak segítségét is juttattak, ezenkívül az utazási költséggel is ellátták őket. Amint értesülünk a lévai Himnusz per ügyében nem történt pertörlés.

— **Köztisztasági kocsk beszerzése.** Az illemhely tisztítás Léván, amint az köztudomású, eddig igen primitív módon történt, ami ellen a közönség és a sajtó állandó panaszokat hallottak. Hogyis ne, hiszen különösen nyár folyamán már a kora esti órákban elrontották a város levegőjét. Végre ez az ügy a részleges megoldás felé halad, mert a város elhatározta három modern tisztító kocsi beszerzését kb. hatvan ezer korona költséggel. Ezek a kocsi szivőkészülékkel vannak ellátva és légmentesen zárhatók, így szállítás alkalmával nem terjesztenek bűzt. Azért mondottuk, hogy a probléma csak részleges megoldást fog nyerni, mert ezek a tisztító készülékek csak olyan helyeken alkalmazhatók munkára, ahol az udvar és az utcai bejárat számukra a szabad közlekedést, illetve az udvarba való beállást lehetővé teszi. Ezeket a tágasabb mozgási lehetőséggel rendelkező helyeket kivéve, — másutt, sajnos, a régi rendszer alkalmazását kell fönntartani továbbra is, mert az új tisztító kocsi szivőkészülete a távolabbi helyről való működést, amint értesülünk, nem bírja meg. Mindenesetre örömmel kell üdvözölnünk a haladásnál ezt a jelét, ami igazán sok kellemtelenségét fogja megóvni a város közönségét. Jövöre az utcák locsolása is jobb megoldást nyer, mert amint a városi költségvetésben ismertettük, az előjáróság olyan motoros fecskendőket fog a tűzoltóság részére beszerezni, amely az utcák locsolását is elfogja látni; bizonyára városunk közegészségügyének igazi javára fog szolgálni mindkét intézkedés, mely régi kívánásokat elégít ki.

— **Az utlevelek kérdésében javulás van kilátásban.** A külföldi utleveleket jelenleg két évre állítják ki, amely idő elteltével az utlevelek prolongálását kell kérni. A belügyminisztérium kérdést intézett az ér-

dekelt szervekhez, hogy nem lehet-e az utlevelek érvényességét három évre emelni. Az érdekeltek tényező kedvező választ adtak a belügyminisztérium megkeresésére. Az utleveleket azonban nem minden esetben állítják ki három évre, hanem csupán olyan személyek részére, akiknél nem forognak fenn semmilyen gátló körülmények.

— **Bát országos vásártartás az 1929. évre** a következőképpen állapították meg: Farsangi vásár január 24 és 28, husvét márc. 21 és 26, pünkösdi május 3 és 6, János június 27-én, ujonnan engedélyezve, állatvásár és kirakodó együtt. Lőrinczi augusztus 8 és 12, Mihályi október 3-án, ujonnan engedélyezve, állatvásár és kirakodó együtt. Mártoni november 7 és 11, karácsonyi dec 12 és 16-án. Első nap mindég állatvásár, utána a kirakodó.

— **Meghalt az utcán.** Megindító eset történt szerdán este a lévai utcán. Flavács Antal újbányai származású tíddobtege cipészegéd rosszul lett és vérömlést kapott, elesett az aszfalton. A gyorsan előhívott orvos már csak a beállott halált állapíthatta meg. A szerencsétlen sorsu fiatal ember holttestét a hullaházba szállították, a járdát pedig nyomban fertőtlenítették. Amint értesülünk, e megindító munkássora hatása alatt a keresztény és magyar nemzeti alapon szervezett lévai munkások akciót készülnék indítani a munkabiztosítói pénztár évek óta felgűggesztett autonómájának visszaállításáért, hogy végre a munkaadók és munkások közébe kerüljön ezen intézmény vezetése, akik azt hozzájárulásukkal fönntartják.

— **A forgalmi adófizetések elhalasztásáról.** Tekintettel arra, hogy jelentős számban érkeztek be kérvények a forgalmi adó fizetésének elhalasztása ügyében, a pénzügyminisztérium utasítást adott ki, hogy mely hivatal illetékes a kérvények fölött döntést hozni s milyen döntést hozhat fölöztük. A miniszteri határozat kimondja, hogy elvben el kel utasítani az ilyen kérvényeket, mivel az adófizetők ezeket az adóilletéket mindjárt a számlázásnál maguk hajtják be. Ezzel a gyakorlattal, amely az elutasítás álláspontjára helyezkedik, csak az esetben lehet kivétel tenni, ha az adó behajtása valóban ekzsztenciájában fenyegetné az adófizetőt. Ezekben az esetekben meg lehet engedni az adófizetés elhalasztását. Ez ügyben az adókövető hatóságok illetékesek a döntés meghozatalában, azonban a döntés meghozatala előtt köteles az országos pénzügyigazgatóság azon jóváhagyását bekérni, hogy a 100 000 koronát meg nem haladó összeggel lehet-e várni két évnél hosszabb időre vagy pedig 150 000 koronáig terjedő összeggel legfőljebb két évig. A pénzügyminisztériumtól utasítást kell kérni az esetben, ha nagyobb összegről vagy hosszabb határidőről van szó. Az adókövető hatóságoknak saját kompetenciájukban áll azon felelőzéseket elintézni, amelyeknél a kivett összeg nem haladja meg a 2000 koronát, ha az adókövető hatóság úgy látja, hogy a felelőzések teljes egészében helyt kell adni s ha az adófizető kijelenti, hogy minden további felelőzését igénytől el áll.

— **Szenzációs lopás.** Nagysurány tanácsa díjat tűzött ki annak, aki nyomra vezet a csendőroketek az alapköltetési okmány kézrekerítésében. Eddig ismeretlen tettesek a most épülő iskola alapköltéséből meg nem állapított módon elopták az alapköltetési okmányt és a melléte fekvő pénzeket.

— **Az ipari územek felügyelete.** Legújabb miniszteri rendelet szerint az ipari územek felett gyakorolandó felügyelet céljából minden közigazgatási járásban felügyelőt neveznek ki, aki a műhelyeket pedagógiai és egészségügyi szempontból fogja időnkint megvizsgálni. Felügyel arra is, hogy a tanoncok megfelelő oktatásban részesülnek-e?

— **Pitschan a szombati autókatasztrófa áldozata a moziban főszerepet játszik.** Ma, vasárnap két előadásban *A hindu herceg* színes indiai film megy, melynek főszerepében Glistzke brilliroz. Kedden és szerdán (bérletben) *A balett herceg* c. bájos vígjáték kerül színe, melynek főszerepét a múlt heti berlini autókatasztrófa

áldozata, a nagy jövő előtt álló filmszínész: Pitschau viszi diadalra. Csütörtökön egy kalandor film kerül előadásra (9 felv.). A *tengeri szörny* címen. Főszerepét Jola Barrymore játssza. Szombaton bérletben és vasárnap *A szerelem vádára* című 8 felv. drámában fognak excelláló Gilbert Roland és Billie Dove. Az előadások pontosan a kitűzött időben kezdődnek s az ajtókat becsukják.

Mit feleltek a Marsba küldött szikratáviratra? A világ olvasó közönsége érdeklődéssel figyel arra a hírre, hogy egy angol szikratáviratot adott fel a Marsba. Sokan mosolyogva olvasták a hírt s bizonyára senki sem számított arra, hogy a különös kísérletre válasz érkezik a Marsból. Egyik berlini lap félig tréfás formában, de meglehetősen szennzációt kelte közölte a napokban, hogy a Mars lakók választ küldtek a Londonból feladott szikratáviratra. Állítólag a Mars-lakók sürgősen kérnek néhány példányt Wilhelm Speyer Charlott regényéből. Wilhelm Speyer regényéről — amely magyarul „Akibe mindenki szerelmes” címen jelenik meg, — tudni kell, hogy olyan példányszám rekordot ért el Európában, hogy hasonlóval a legolvasottabb modern írók Maurice Dekobra és Victor Marguerite sem dicsekedhetnek. Érthető a berlini újság kedves tréfája a Mars távirattal kapcsolatban, hiszen Wilhelm Speyer ma egyike Németország legolvasottabb és legismertebb íróinak. „Akibe mindenki szerelmes” című regényét a Színházi Élet kezdi el közzélni ezen a héten, egyszerre harminckét oldalas folytatást adva, pompás regénynyomó papíron. *Kabarékról, szindarabokról és zeneművekről* új *Élet* szindarab osztálya Budapest, VII., Erzsébet krt. 29.

Elegánsan öltözködik ki KOPRDÁNÁL Léván, Stefanik utca 14. csináltatja ruháit. Angol és belföldi szövet különlegességekben nagy raktár. Jó anyagból kellemes a ruha és tartós. Jó ruhát öröm viselni! Hosszu és rövid városi bundák jutányos áron. Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Kósa József táncanár Baszterce bánya és zolyomi tánciskolájának befejezése után nov. 5-étől Léván a Városi színház nagy termében szokásos őszi táncanfolyamát megkezdte. Kósa ez évben is hosszabb tanulmányi uton volt, hogy közönségének elhozza Páris és London ujdonságait és azokból a legszükségesebb, de minden igényt és izlést kielégítő táncokat tanítsa. Tanítás napjait és helyét minden héten a „Bars” utján közzélni fogja.

Fogászati hír. Bodánszky Irén külső és belföldi tanulmányai után fogműtermét Leveicén, Széchenyi utca (Massaryk u. zárda mellett) 8. sz. alatt megnyitotta. — Foghuzás, fogtömés, arany- és platin hidmunkák, Richmond koronák, arany és kautechuk fogsorok, mozgó fogak fixálása, valamint rendellenes fogak regulációja a legmodernebb metódusok szerint.

Korai öregség és ennek következményei hamarosan eltűnnek, ha az orvosilag kipróbált és teljesen ártalmatlan HYGIOL csokoládét használja. 1 doboz 11 — ke Főlerakat: Salvator Gyógyszertár Levice.

Gummiharisnyák, haskötők, sérvkötők, mentőszekrények. Gazdasági és ipari vegyszerek. Háztartási cikkek. Illatszerek. Bőr- és diázműtárak. Fotografáló cikkek. Szemüvegek és cvikerek egyedüli olcsó és megbízható cég: PICK ENDRE, corzó nagy drogeria Levice.

Megjelent a vasuti téli menetrend a Bars kiadásában. — 50 fillérért kapható NYITRAI és TÁRSANÁL.

Színházi Élet kapható Nyitrai és Társa könyvkereskedésében.

Csak helybeli iparossal dolgoztassunk!
Ki támogassa őket, ha mi nem!

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, kik felejtethetetlen fiuk elhunytá alkalmával részvételükkel mély fájdalomukat nyitították és őt utolsó útjára elkísérni szívesek voltak, ezton fogadják hálás köszönetünket.

HLAVÁCS család.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazon jóbarátoknak és ismerősöknek, kik felejtethetetlen jó férjemet, illetve atyánkat elhunytá alkalmával mély fájdalomukat nyitították és őt utolsó útjára elkísérni szívesek voltak, ezton mondunk hálás köszönetet.

Ondrejka János családja.

SPORT.

Rovatvezető: BOROS BÉLA

Vidék II. o. vál. — Pozsony II. o. vál. 5:2 (3:1)
bíró: Janicsek. Pozsony.

A Vágselyén megtartott válogatott mérkőzés a keleti alsztály fölényes győzelmével végződött. Dacára annak, hogy Galánta a kijelölt játékosokat nem bocsátotta a válogatott rendelkezésére, mégis a vágselyei, diószegi és lévai játékosok nagy győzni akarása könnyen verte a mérkőzés előtt rendkívül elbizakodott pozsonyi válogatottakat. — Dacára, hogy a vidéki csapat az első félidőben szél ellen játszott, már 3:0-ra vezetett, mikor sikerült a pozsonyi centernek egy góllal az eredményt szépíteni. — A második félidőben általános vidéki fölény és csak a jól védő pozsonyi kapu menti meg csapatát a katasztrófális vereségtől. — Második góljukat a pozsonyiakat egy védhető tizenegyesből érik el. — A vidéki csapatban legjobbat Fodor nyújtotta. — Biztos szereléssel, határozott felszabadító rugásaival, könnyen verte vissza a zétésoz pozsonyi támadásokat. — Márton az első negyedórán elfogultan játszott, később fokozatosan belejött és kiválóat nyújtott. — Steiner az első félidőben kissé fáradtan mozgott, jelelései és letalálásai gyengébben sikerültek, de a második félidőben magára talált és egymásután szebbnél szebben dobta a csatársort támadásba. — Különösen kitűntek még Goldbecher és Piszkos, de általánosságban a csapat minden tagja kitett magáért.

L. T. E. — Surányi S. C. 5:0 (3:0)
bíró: Brauer Jónás.

LTE válogatottja és Benkó valamint Lévai nélkül is könnyen győzte le a gyenge vidéki ellenfelét. — A mezőny legjobb embere Nagy volt. — A gólokon Baranya és Dvorák osztozkodtak.

LTE komb. — LISE komb. eredmény a második félidő végéig 0:0 volt, mikor is Bálint bíró tizenegyet ítélt a LISE ellen, kik eléggé el nem ítélték erre levonultak.

Ma, vasárnap d. u. játsza az LTE csapata szezonzáró bajnoki mérkőzését. — A vezetőség áldozatot nem kímélve megvette a vágselyeiektől a pályaválasztási jogot, hogy ezzel is megadja a csapatának azt az előnyt, amit a honi pálya és a lévai lelkes sportrajongók buzdítása nyújtanak. — Ismételjük, hogy Vágselye semmiesetre sem lesz könnyű ellenfél. — Láttuk ezt most vasárnap, amikor a válogatottban öt ember kiválóan játszott. — Csak a legnagyobb lelkesedéssel és a footballnál elmaradhatatlan győzni akarással és szerencsével lehet a mérkőzést a legminimálisabban megnyerni. — Ha LTE a mérkőzésből győztesen kerül ki, úgy tiszta két pont előnyre tesz szert, amit tavasszal már igen nehéz lesz behozni. — Ha azonban a mérkőzést elveszti, úgy Galánta kerül az élre. — Mi bizunk a csapat játékosainak szívós küzdő képességében és reméljük, hogy minden igyekezetükkel azon lesznek, hogy a győzelmet a sárga-zöld színeknek megszerzezzék.

Előzőleg 1 órákor LTE tartalék és ifjúsági csapatai mérkőztek.

LTE felállítása:

Widder

Márton Fodor

Benkó Steiner Tomasik

Bujna Lévai Nagy Dvorák Tulák

Tartalék: Baranya Béla.

Jótekonyság.

Néhai Knöpp Dávid ur 1000 koronát adományozott végrendeletében a szegénysorsú tüdőbetegeknek.

N. N. Nemesoroszból 30 koronát küldött ugyanezen célra, amely adományokért ezton mond hálás köszönetet

a lévai tüdőbeteg-gondozó intézet Vezetősege.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése.

1928 október 28-tól — november 4-ig.

Születés.

Pécka Rozália fia János. — Blaha Ferenc Vektor Rozália fia Ferenc. — Huszár Rozália fia István. — Kúdeia Lajos Jedlicska Mária fia György.

Házasság.

Mitura Stanislav rkath. Stojko Mária rkath. — Bálint István ref. Pasztor Ilona rkath.

Halálozás.

Nagy Sándor 58 éves. — Kovács Rezsóné Feckes Gizella 30 éves — Hlavács Antal 30 éves.

Gabonaárak:

Levice, 1928. november hó 3-án.

Buza	—	100 kgr.	178	—	178 kor.
Rozs	—	—	—	—	170 „
Árpa	—	—	145	—	155 „
Zab	—	—	—	—	165 „
Kukorica	—	—	170	—	175 „
Bab	—	—	—	—	350 „
Lucernamag	—	—	—	—	1000 „

VALUTAÁRFOLYAMOK

Barsmegyeli Népbank Levice, jelentése.

	okt.	nov.
	27-én:	3-án:
100 pengő	—	586 — 585 —
100 osztrák schilling	—	478 — 471 —
1 angol font	—	163 — 163 —
1 amerikai dollár	—	83 20 — 83 40 —
100 svájci frank	—	648 — 648 —
100 francia frank	—	132 — 129 —
100 líra	—	176 50 — 177 —
100 német márká	—	801 — 802 —
100 dinár	—	59 — 58 —
100 lei	—	20 — 20 —

Okresný úrad technické oddelenie v Leviceach

Ad. č. j. 8855/2327/28.

SÚTAŽ.

Mesto Levice vypisuje verejným súbhom za podmienek platných pre štátné stavby v R. Č. S. súťaž

na inštaláciu vodovodu
a sriedenie kanalizácie

pre novostavbu štát. meštianskej školy v Leviceach.

Výkaz prác a podmienky možno obráť za rezného výlohy od 30/X. 1928. u okresného úradu technického oddelenie v Leviceach kde možno tiež nahliadnúť do plánov.

Zapečatená a riadne okolikovanú nabídky opatrne napísom „Nabídky na práce inštalácie pre novostavbu štát. meštianskej školy v Leviceach“ nutno štát.

Najneskor do 24. novembra 1928 do 10 hodín u podatelne okresného úradu technického oddelenie v Leviceach

Otváranie nabídek ktorého sa môžu oferenti súčasťní predvie sa ten istý deň u uvedeného úradu v 10,30 hod.

Nabídky ktoré neodpovedajú vlád. nariadeniu zo dňa 17/XII. 1920 čís. 667 Sb. z. a n. budú z oferentného riadenia vylúčené.

Podaním nabídky je oferent viazaný stať v slove do zadania.

Ku složeniu 5% kauce bude vydražiteľ svôjho času vyzvaný.

V Leviceach, dňa 24/X. 1928

Július Jasenák v. r.
správny komisár.

Egy vidéki fiu géplakatos tanuló-
nak ajánlkozik.
1524 GASPÁR ANDRÁS, Deménd

Levice város intéző biztosa.

11541—1928. szám.

Tárgy: jubiláris ajándék a városi alkalmazottaknak Lévn.

Hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy a fenti tárgyban hozott határozat a városházán I. em. 12. ajtó sz. alatt 15 napig közszemlére ki van téve, mely ellen ugyanott lehet kifogást vagy fellebbezést beadni a Kertületi Hivatalhoz Lévn.

Levice, 1928. október 27.

Koralewsky s. k.
jegyzői főtitkár.

Jasenák s. k.
intéző biztos.

Gyümölcsfa olteányok kaphatók:
MILE KÁROLY Lévn,
Majoralja. Jókai utca. 1503

Zongora gyakorlók részére óránként
1 K. 50. használatra engedélyezve Ladányi utca 25. 1506

Eladó ház mely áll 3 szoba, 2 konyha,
picca, nagy udvar és nagy
kertből. Kosztolányi, Mángorló-köz 15 —
Ugyanott 10 q takarmányrépa eladó.

Eladó 3 1/2 gőzgép 800 as cséplővel,
Hoffer gyártmányú lehrsé dörzsölővel
vagy 900-as cséplővel kicsérelném. —
SZÜCS ISTVÁN Lévn, Bercsényi u. ca 6

Szűcs István ruhafestő és vegyertisztító,
vállal pliszizirozott ruhák festését és tisztítását a
legjobb kivitelben Lévn, Bottka u. 2. 1212

Eladó 1 pár ló hintóval és teharkocsi-
val CIBULKA ADOLF NÁL Nová-
Baňa. 1428

Vadonat új Förster pianino eladó,
minden vételkényszer
nélkül bármikor megtekinthető. Cím a ki-
adóban. 1501

Eladó ház Ujtelepen, mely áll 2 szoba
konyha, spajz, előszoba és
üzlethelyiségből. Érdeklődni lehet Barsi utca
22. alatt, mely ház szintén eladó Lévn. 1508

Valódi rózsás és sárga étkezési faj-
burgonya nagyban és kicsiny-
ben házhoz szállítva PREISICH üzletében
kapható Telefon 20. 1512

Eladó gobelinkép, alig használt szel-
takaró, függönyökr, ágyterítők,
asztalterítők. BALOGH, Honvéd u. 3. 1511

Külön bejáratu bútorozott szoba
azonnal kiadó.
Cím a kiadóban. 1510

Elköltözés miatt eladó Singer
18-3 barkaros
és 31 K 18 sima tűző, alig használt állapot-
ban. TURIÁN, Bercsényi u. 4. 1520

2 szoba, konyha és speizbál álló ház
beköltözhető, eladó. Barsi u.
1. b. 1519

Tanuló leányt felvesz GRÜN-
WALD, női
kalsipszalón. 1514

Varrógép alig használt, jutányosan
kapható MAJOR, Lévn,
Munkás u. 26. 1518

Azonnal elfoglalható lakás kiadó a
város belterületén, mely áll
két nagy szobából és a megfelelő mellék-
helyiségekből. Cím a kiadóhivatalban 1509

KINO—APOLLO—MOZI

Vasárnap, nov. 4-én 1/2 6 és 1/2 9 órákor

Sláger film!

A hindu hercegnő

Dráma 9 felvonásban.

Főszerepben: BERNHARD GÖTZKE.

Kedden, november 6-án 1/2 9 órákor

Szerdán, nov. 7-én 1/2 9 órákor bérletben

Sláger film!

A ballett herceg

Vigjáték 6 felvonásban.

Főszerepben: † Werner Pitschau.

(A darab főszereplője 1928 X. 27-én autószerecséttelenség alkalmával szörnyet halt.)

Csütörtökön, nov. 8-án 1/2 9 órákor

SLÁGER FILM!

A tengeri szörny

Kalandor dráma 9 felvonásban.

Főszerepben: JOHH BARRYMORE

November havi műsor:

10—11-én A szerelem vására, 13—14-én A mulató Bécs, 15-én Pat és Pathakon szabadságon, 17—18-án Mata-Hari, 20—21-én Regina (Egy házasság tagadása), 22-én Szürke szörny a kontakai hegyekben, 24—25-én Huszár vér, 27—28-án Sorrel kapitány és fia, 29-én Egyetlen Bécesem.

**IRODALMI
UJDONSÁGOK**

NAGY VÁLÁSZTÉKBAN

NYITRAI ÉS TÁRSA
KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN LÉVN.

Van szerencsém tisztelettel a n. b. vevőközönség b. tudomására hozni,
hogy üzletemet egy

**!!! villanyerőre modernül berendezett
kávépörköldével !!!**

bővítettem ki.

Ezáltal azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy n. b. vevőim részére
mindenkor a legjobb zamatu, friss pörkölésű kávé fajokkal,
nagy választékban, a legjutányosabb árban szolgálhatok.

Kiváló tisztelettel **PREISICH IGNÁCZ**
fűszer és osemegereskedő.

ENGEL SÁNDOR
FÉRFI SZÖVETEK ÉS SZABÓ KELLEKEK ÜZLETE
LEVICE MÜLLER HÁZ LÉVA

Ha szövetre van szüksége győződjön meg szolid áraitól
és dúsan felszerelt szövet raktáramról.

Minta könyvet kívánatra vidékre is küldök.
Pontos kiszolgálás. ■ Maradékok állandóan kaphatók.

Ha tájékozva akar lenni a legmodernebb divatoikkak felől
akkor keresse fel
GERTLER FÜLÖP divataru üzletét, LÉVN.

Állandó nagy raktár:

Női ruhákban, Blusok, Gyermek és Batfis ruhák, Jumperek,
kötött kabátok, női és férfi harisnya, valamint ERCO gyárt-
mányú férfi fehérenemű, nyakkendők és nagy raktár. férfi
PESCHL kalapokban. — Bébé kelengyék minden minőségben.

Szolid és pontos kiszolgálás!

LACZKÓNÉ

vegyleg fest, tisztít és mos,
jutányos árak mellett.

Gallérok 70 f.

Léva, Szegényház sor 1. szám

G. M. Pfaff A. G. Németország

legrégibb varrógép
gyárainak egyike, ezen
varrógépek több mint
60 éve az egész vilá-
gon mint pontos mes-
terművek ismeretesek.

Pfaff varrógépek évtizedeken át
semmiféle javításra nem szorulnak.

Elárúsító helye:

Baroska J. Levice. Kalnicka ul. 5.

Szakszerű javító műhely.

Gramafonok

és lemezek

nagy
választékban

DIVATHÖLGYEK

FIGYELJÉK MEG CHIC PARISIEN
GRÜNWARD SALON LÉVA
KIRAKATÁT.

Mme Talbot Paris kalapkülön-
legességek.

Johanna Löw Wien Modellek.

Salon Marbach Berlin Kreáziók.

Wiener Werkstätte kalapgarni-
túrák.

Kalapok 50.— Kc-től.

Régi kalapjából — modell szerint újat
alakítunk, vegyeszeti festés minden
színre.

ÉBRESZTŐ ÓRÁK

Kc 33-ért

1 évi jótállással kaphatók

Steiner Testvéreknél Levice

BATA céggel szemben

Nincs takarmány hiány!
Van helyé-
be teljes értékű erőtakarmány a „Molasin”
a hizást meggyorsítja. Védi az állatot a be-
tegségek ellen, a kitrágyázás 8% káliót
tartalmaz. Képviselő KUGLER Levice. 1465

„Ratopax” a méregmentes patkány,
egér irtózer már Léván
kapható! Vezérképviselőt Slovenskóra és
Rusinkóra: SMOGROVICS ÁRPÁD gyógy-
szertára Léva, Fötér. Vizonteladóknak ere-
deti gvári áron.

Uj sofför- tanfolyam

megkezdődött.

Jelentkezni lehet:

PORUBSZKY FERENCZNÉL

Mártonfi u. 5/7.

Ha jól, olcsón és divatosan akar öltözködni látogassa meg

HOLZMANN ERNŐ úri, női és gyermek divatárú üzletét
Léván, a Petőfi utcában (a Salvátor gyógyszertárral szemben).

Állandóan raktáron az összes úri divatickek, mint: *ingek, pyjamák, szvetterek, pulloverek, harisnyák, keztük, ernyők, sapkák stb.* — **Valamint nagy választék:** *selyem és bársony árukban, felöltő és ruha-
szövetek, bélés áruk, kötött ruhák és szvetterek, női szabó kellékek (csattok, gombok, varróselemek)
Gyermek szvetterek, harisnyák és egyéb gyermek cikkekben.*

S Z A B O T T Á R A K !

Kérem a n. é. közönség támogatását és vételkényszer nélküli b. látogatását

Nagy őszi- és téli ujdonságok női-, férfi- és gyermek-
ruhákban!

J. WEINBERGER

ruha-ház LEVICE Petőfi utca 2.

ÁRJEGYZÉK 1928.

Gyermek iskola ruhák	— — Kc	35 - 140	Leányka kabátok	— — — Kc	50 - 220
Fiú szövet öltönyök	— — —	120 - 210	Női eredeti modell kabátok	— — —	300 - 800
Férfi szövet öltönyök	— — —	140 - 600	Női kabátok	— — —	120 - 450
Fiú raglánok	— — —	130 - 300	Női szövet ruhák	— — —	70 - 400
Férfi raglánok	— — —	160 - 299	Női kosztümök	— — —	95 - 800
Férfi téli kabátok	— — —	220 - 700	Blousok	— — —	20 - 250
Gummiköpeny	— — —	79 - 159	Szoknyák	— — —	25 - 100
Férfi bricesesz nadrág	— — —	35 - 125	Női pongyolák	— — —	15 - 80
Férfi mikádók	— — —	80 - 500	Női szörme bundák	— — —	600 - 6000
Férfi bundák	— — —	1200 - 4000	Női Culover és zsemper	— — —	35 - 150
Férfi bőrkabátok	— — —	300 - 550	Női bőrkabátok	— — —	300 - 800

Nagy választék!

Mindenki meggyőződhetik minden vételkényszer nélkül!
Kiváló, szolid és olcsó bevásárlási forrás!

NŐI- és ÚRI KALAP KÜLÖNLEGESSÉGEK
FRASCH JÓZSEF ÉS FIA, STEFANIK (TELEKY) U. 10.
 SPECIÁLIS KALAPÜZLETÉBEN.

Allandó nagy választék:

NŐI KALAPOKBAN.

A legfinomabb filz (nemez), haar filz, velour és biber női őszi kalapokban. Régi kalapok ujja festése és alakítása modern formákra szakszerűen

Szolid árak.

ÚRI KALAPOKBAN.

BORSALINO — Angol (Hartley & Boedeker, Német (Mayser) valamint az összes belföldi Hüffel, Paschel, Böhm, Keller és Reininger) őszi úri kalapokban.

 Figyelje kirakatainkat.

AUTO-törvény

a legujabb magyar fordításban
MEGJELENT.
 Ára 28.— korona.

Kapható: NYITRAI és TÁRSA
 könyvkereskedésében LÉVÁN.

Nagyon izletes

Hassia és Woltmann,
 krumpli, továbbá káposzta,

vetőmagvak, műtrágyák,
 takarmányok és gazda-
 sági gépeket árul a:

Gazdasági szövetkezetek
 szövetsége, fiókja Levice
 Ladányi utca 4 szám.

Telefon sz. 31.

J. Baroska puszkaműves, Levice.

Vadászfegyverek,
 vadászati cikkek

nagy választékban.

Javítások jótállás mellett eszközöltetnek.
 LŐPOR és ROBBANTÓSZER áruda!

26 év óta főnnálló

és a n. é. közönség bizalmát mindig kiérdemlő műtermemben a legkényesebb izlést is kielégíthetem **művészeti fényképfelvételeimmel.**

Műtermemben speciális gyermek portré és csoport felvételeken kívül készülnek aquarellek, fényképnagyítások öreg képek után is, valamint minden, e szakmába vágó munkák. Azonkívül megrendelésre külső felvételeket (interieur, exterieur) is elvállalok. Villany felvételeket a késő esti órákban is.

A n. é. közönség pártfogását tisztelettel kérem

Nagy Arthur

Léva, Kálvin palota II. em.

Van szerencsénk a n. é. AUTÓ és GÉPTULAJDONOS urak tudomására hozni, hogy **LEVICÉN, Báthi utca 38. szám alatti**

AUTÓ- és GÉPJAVITÓ

m ü h e l y ű n k b e n

vállaljuk autók-, traktorok- és mindennemű gazdasági gépek javítását.

Minden törekvésünk oda fog irányulni, hogy a modernül felszerelt műhelyünkben a **javítások** a legtökéletesebben legyenek keresztülvive Alkatrészek eredeti gyári áron lesznek a javítások rendelkezésére bocsájtva. Kiváló tisztelettel:

Ing. **ERTLER** és **FELDMANN.**

RADIO CENTRAL

KERN TESTVÉREK

— fűszer-, gyarmatáru- és vasáruháza —

ELEKTROTECHNIKAI és MŰSZAKI SZAKÜZLET

Az első minist. koncessionált

RADIO SZAKÜZLET.

ALAPITTATOTT 1881.

LÉVÁN.

TELEFON SZÁM 14.

A világhírű **TUNGSRAM WESTERN ELEKTRIC** amerikai típusú radio készülékek **egyedárusítása és gyári képvisellete**

Nagy választék az összes **modern radio készülékekben**
Detektor készülékek a legolcsóbb árban

Amatőröknek az **összes alkatrészek**
díjtalan szaktanáccsal és építési tervekkel

TUNGSRAM készülékekénél

az antennát ingyen szereljük!

Akkumulátorok töltését, javítását
 Antennák szakszerű szerelését, átépítését
 jutányos árak mellett vállaljuk.

Ne dobja el kiégett radiolámpáit!

Azokat előnyösen beváltjuk Tungram és Telefunken lámpákra.

Radio lámpák 40.— koronától

Fejhallgatók 60.— koronától

Hangszórók 180.— koronától kezdődőleg.

Radio készülékeinket vételkényszer nélkül
 bárhol szívesen bemutatjuk.

Ujdonság: **TUNGSRAM 4 lámpás, PHILIPS 3 lámpás világmárkák!**